

Pamięci bohatera

W Święto Wojska Polskiego obchodzone na pamiątkę Bitwy Warszawskiej 1920 roku, w Parku Strzelnica w Mosinie odsłonięto tablicę upamiętniającą pułkownika pilota balonowego Aleksandra Wańkowicza – bohatera wojny polsko-bolszewickiej, dawnego mieszkańca Mosiny. Uroczystość z zachowaniem ceremoniału wojskowego, rozpoczęła nasze doroczne, lokalne świętowanie rocznicy „Cudu nad Wisłą” – 15 sierpnia w Mosinie.

Płk pil. bal. Aleksander Wańkowicz (1881-1947) był twórcą wielkopolskich oddziałów areonautycznych, jednym z pionierów polskich wojsk balonowych. Jako dowódca pułku aeropiechoty podczas wojny polsko-bolszewickiej wstawił się skuteczną obroną Sarnak.

W okresie międzywojennym został patronem sławnych Krajowych Zawodów Balonowych organizowanych nazywanych „małym Gordon Bennettem”. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych, medalem pamiątkowym Za Wojnę Lat 1918-1921, Medalem Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości, francuskim Krzyżem Kawalerskim Orderu Legii Honorowej, Orderem Korony Rumunii, Oficerskim Orderem Gwiazdy Rumunii, Orderem św. Anny II i III stopnia, Orderem św. Włodzimierza IV stopnia Orderem św. Stanisława z mieczami II i III stopnia. Aleksander Wańkowicz był wieloletnim mieszkańcem Mosiny. Został pochowany na cmentarzu parafialnym w Mosinie.

Na początku lat 30-tych, za życia Aleksandra Wańkowicza, XX Ministerstwo Spraw Wojskowych nadało nazwę jego imienia kompleksowi koszar 2 Batalionu Balonowego, Głównej Składnicy Balonowej i Wojskowej Wytwórni Balonowej w Legionowie. W czasach współczesnych postać tego bohatera została zapomniana. Inicjatorem upamiętnienia płk. pil. bal. Aleksandra Wańkowicza zasłużonego dla obronności kraju jest lokalny regionalista [Robert Kiszurno](#), który zbadał jego losy. Inicjatywę tę poparło wiele instytucji, a realizacji upamiętnienia podjął się Burmistrz Gminy Mosina wspólnie z Instytutem Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu.

O inicjatywie upamiętnienia tego bohatera można przeczytać w ostatnim numerze ["Informatora Mosińskiego" lipiec/sierpień 2022](#).

Obelisk pamięci Aleksandra Wańkowicza ufundowany przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu, stanął w miejscu nieprzypadkowym, w Parku Strzelnica - zielonym sercu Mosiny, której pułkownik Wańkowicz był mieszkańcem. Tu przed niespełna rokiem, Hufiec ZHP Mosina im. Bolesława Chrobrego w Mosinie upamiętnił w podobnej formie Twórców Mosińskiego Harcerstwa mającego już ponad stuletnią, piękną historię...

Uroczystość w Parku Strzelnica w dniu 15 sierpnia poprzedziło złożenie kwiatów i zapalenie znicza pamięci na grobie pułkownika na mosińskim cmentarzu przez Burmistrza Gminy Mosina Przemysława Mielocha i Dyrektora poznańskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej Rafała Reczka. Następnie w miejscu upamiętnienia, Burmistrz i Dyrektor IPN dokonali odsłonięcia tablicy poświęconej Aleksandrowi Wańkowiczowi. Uroczystości towarzyszył ceremoniał wojskowy oraz oprawa muzyczna Mosińskiej Orkiestry Dętej. W wydarzeniu udział wzięły Poczty Sztandarowe Gminy Mosina, a także goście, między innymi: Małgorzata Cieńska-Dutkowiak – przedstawicielka rodziny pułkownika Aleksandra Wańkowicza, mjr Tomasz Wykrota z dowództwa 2 Skrzydła Lotnictwa Taktycznego, mł. chor. Maciej Śmigielski z dowództwa Mobilnej Jednostki Dowodzenia Operacjami Powietrznymi w Babkach, Burmistrz partnerskiej Gminy Seelze Aleksander Masthoff wraz z delegacją, Piotr Zalewski – członek Zarządu Powiatu w Poznaniu, mjr rez. Krzysztof Stobieniecki – Prezes Stowarzyszenia Pilotów Wojskowych Poznań Krzesiny, Tadeusz Musiał - Prezes Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego, Dominik Górny – Sekretarz Towarzystwa im. Hipolita Cegielskiego w Poznaniu, Robert Kiszurno – inicjator upamiętnienia pułkownika, Remigiusz Gracz - rekonstruktor historyczny w mundurze lotniczym okresu międzywojennego oraz radni Rady Miejskiej w Mosinie, przedstawiciele stowarzyszeń, organizacji i instytucji Gminy Mosina, mieszkańcy.

Ceremoniał wojskowy zabezpieczyła kompania honorowa wystawiona przez 31 Bazę Lotnictwa Taktycznego Poznań Krzesiny: dowódca kompanii - por. Roma Napierała, poczet sztandarowy - dowódca pocztu ppor. Mateusz Policki, sztandarowy - kpr. Mateusz Mikołajewski, asystujący - kpr. Krzysztof Kotowicz.

Posterunek honorowy z 31 Batalionu Radiotechnicznego we Wrocławiu 310 kompanii stacjonującej w naszej Gminie, w Babkach, pełnili: rozprawdzający - kpr. Piotr Pluta, wartownicy - st. szer. Michał Wójcicki, szer.

Joanna Szydłowska, składanie wiązanek – kpr. Piotr Pluta, kpr. Katarzyna Pustkowiak, st. kpr. Damian Gradecki.

Symboliczne wiązanki kwiatów pod odsłoniętą tablicą składali: w imieniu społeczeństwa – Przemysław Mieloch Burmistrz Gminy Mosina i Rafał Reczek Dyrektor IPN Oddział w Poznaniu, w imieniu Starosty Poznańskiego - Piotr Zalewski członek Zarządu Powiatu w Poznaniu i Jacek Szeszuła – radny Rady Powiatu w Poznaniu, w imieniu Gminy Seelze – Burmistrz Seelze Aleksander Masthoff oraz jego zastępcy – Wielfried Nickiel i Nadine Pfeiffer, a także przedstawiciele naszych organizacji i stowarzyszeń, mieszkańcy i goście.

Po uroczystości w Parku Strzelnica, w kościele parafialnym pw. św. Mikołaja w Mosinie proboszcz Adam Prozorowski odprawił mszę św. w intencji Ojczyzny, ze wspomnieniem i modlitwą za płk. pil. bal. Aleksandra Wańkowicza. Ceremoniał wojskowy podczas mszy św. zabezpieczył poczet sztandarowy 31 batalionu radiotechnicznego we Wrocławiu z dowódcą: ppor. Anetą Kruk, asystą chor. Krzysztofa Kusztana i sztandarowym mł. chor. Sławomirem Sengerem. Oprawę muzyczną uroczystej mszy z udziałem Pocztów Sztandarowych Gminy Mosina, zapewnił mosiński Chór pw. św. Cecylii oraz Mosińska Orkiestra Dęta.

Wydarzenie zorganizował Burmistrz Gminy Mosina wspólnie z Mosińskim Ośrodkiem Kultury. Organizację wsparli: Automobilklub Wielkopolski Delegatura w Mosinie, Hufiec ZHP im. Bolesława Chrobrego w Mosinie, Mosińska Orkiestra Dęta im. hm. Antoniego Jerzaka.

Uroczyste odsłonięcie tablicy pamięci płk. Aleksandra Wańkowicza w Mosinie było prawdopodobnie pierwszym w czasach powojennych upamiętnieniem w Polsce tej wybitnej postaci. Chcemy przywrócić i spopularyzować w narodowej pamięci jego bezsprzeczne zasługi dla naszej Ojczyzny.

[Pełna fotorelacja z wydarzenia "15 sierpnia w Mosinie" dostępna jest tu \(kliknij, aby przejść do galerii\)](#)

[Relacja TVP 3 Poznań](#)

[Relacja Radio Poznań](#)

Joanna Nowaczyk

Fot. Kamila Plumińska Mieloch, Karolina Adamczyk-Pięta, Małgorzata Cieńska-Dutkowiak.

